

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS-Voorstel

Besluitnummer
PZH-2021-769353518 DOS-2018-
0001643

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
30 maart 2021

Eindtermijn
n.v.t.

Onderwerp

Aangepast Handelingskader voor realisatie van het NNN in Zuid-Holland

Advies

1. Te bepalen dat het aangepast Handelingskader voor realisatie van het NNN ter consultatie wordt voorgelegd aan PS.
2. Vast te stellen de brief aan PS over het Aangepast Handelingskader voor realisatie van het NNN.
3. Vast te stellen de Publiekssamenvatting over het Aangepast Handelingskader voor realisatie van het NNN.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- De brief aan PS om te zetten naar een Statenvoorstel. PS moeten het aangepast Handelingskader vaststellen;
- In het Statenvoorstel een passage toe te voegen over de integraliteit met o.a. de aanpak bodemdaling en de veenweideaanpak..

Bijlagen

- Aangepast Handelingskader voor de realisatie van het NNN in Zuid-Holland (inhoudelijke toelichting)
- GS-brief aan PS over het Aangepast Handelingskader voor realisatie van het NNN

1 Toelichting voor het College

Ten behoeve van het nakomen van onze afspraken met het Rijk (Natuurpact, 2013) en het bijdragen aan het halen van de Vogel- en Habitatrichtlijndoelstellingen zoals ook vastgelegd in het Coalitieakkoord 2019 - 2023, wordt voorgesteld het Handelingskader voor de realisatiestrategie voor het NatuurNetwerk Nederland (NNN) aan te passen.

In de op 26 januari 2021 aan PS gezonden brief is toegezegd dat wij voorstellen voor aanpassing van het Handelingskader voor realisatie van het NNN, daar waar relevant, bij de Kaderbesluit 2022 ter besluitvorming aan PS zullen voorgeleggen. Op 24 maart heeft een technische sessie over dit onderwerp plaatsgevonden.

Met de bijgevoegde brief aan PS informeren wij de Staten inhoudelijk over de voorgenomen aanpassingen van het Handelingskader voor de realisatie van het NNN. Er wordt voorgesteld om het vigerende instrumentarium te verbreden met instrumenten waarmee in het verleden goede ervaring is opgedaan. Ter voorbereiding op besluitvorming in het Kaderbesluit 2022 over de aanpassing van het Handelingskader, vragen wij de Staten de bespreking van de inhoudelijke voorstellen voor de vergadering van de Statencommissie Klimaat Natuur en Milieu van 2 juni 2021 te agenderen.

De aanpassingen betreffen:

- Verbreding van het subsidie-instrumentarium voor zelfrealisatie
- Versnelling van proces van NNN-grenswijzingen doorvoeren
- Voeren van een meer actieve verwervingsstrategie met de mogelijkheid om:
 - o Ruilgronden buiten de NNN-begrenzing aan te kopen
 - o Volledige schadeloosstelling te kunnen bieden met als ultieme consequentie het onteigenen van gronden

Het voorstel tot aanpassing van het instrumentarium is in lijn met het Programma Natuur van het Rijk en biedt meer sturingsmogelijkheden om de deadline van 2027 te halen.

Verbreding van het subsidie-instrumentarium voor zelfrealisatie

De bevoegdheid voor de verbreding van de subsidieregelingen voor zelfrealisatie ligt bij GS en wordt deels meegenomen bij de besluitvorming over Programma Natuur.

De volgende wijzigingen van het subsidie-instrumentarium zijn voorgenomen:

- De beheervergoeding voor natuur (SNL) wordt verhoogd van 75% naar 84%. Dit is een maatregel onder Programma Natuur en wordt landelijk doorgevoerd.
- De subsidie voor NNN-ontwikkeling op eigen grond (SKNL) wordt ook opengesteld voor overheden
- Er wordt een regeling toegevoegd aan de huidige Subsidieregeling Groen waarmee het makkelijker wordt voor particulieren om grond aan te kopen ten behoeve van NNN-ontwikkeling.

De verhoging van de beheervergoeding (SNL) wordt gefinancierd vanuit het programma Natuur, het betreft hier Rijksmiddelen (geen Provinciale middelen) en wordt meegenomen in de afspraken van het PN. De overige wijzigingen in subsidie-instrumentarium zijn budgetneutraal. Dat wil zeggen dat deze wijzigingen alleen gaan over *hoe* we het geld beschikbaar stellen, er wordt niet méér geld beschikbaar gesteld. Indien PS het Handelingskader omarmt, zal het college de subsidieregelingen hierop aanpassen.

Versnelling van proces van NNN-grenswijzigingen doorvoeren

De begrenzing van het NNN vormt het kader waarbinnen de natuurrealisatie plaatsvindt. Daar waar op de ene locatie realisatie moeilijk is, zijn er op andere plekken kansen voor natuurontwikkeling net buiten de begrenzing. Om deze kansen te benutten is snelle aanpassing van de begrenzing noodzakelijk. De wijziging van de NNN-begrenzing in de Omgevingsverordening is een PS -bevoegdheid en vindt één maal per jaar plaats. Om wijzigingen vaker en daardoor sneller door te kunnen voeren, stellen wij voor om de bevoegdheid tijdelijk en onder strikte voorwaarden bij GS neer te leggen. In de nieuwe Omgevingswet wordt de bevoegdheid voor grenswijzigingen ook neergelegd bij GS, dit voorstel is dan ook vooruitlopend op de nieuwe Omgevingswet.

Voor het verschuiven van de bevoegdheid voor grenswijzigingen in het NNN van PS naar GS, is een wijziging van de Omgevingsverordening nodig.

Voeren van een meer actieve verwervingsstrategie

Onder een actieve verwervingsstrategie verstaan we het aankopen van NNN-gronden door de provincie, aankoop van ruilgronden buiten de NNN-begrenzing ten behoeve van grondruil en de mogelijkheid om volledige schadeloosstelling te kunnen bieden voor grond. Dat laatste betekent als ultieme consequentie dat gronden onteigend kunnen worden. Onder de Omgevingswet is onteigening een bevoegdheid van PS.

Op basis van een besluit van PS is het mogelijk om volledige schadeloosstelling te bieden voor NNN-hectares. Voor volledige schadeloosstelling is het noodzakelijk dat de financiën beschikbaar worden gesteld.

De financiële en personele consequenties van de aanpassingen moeten worden verwerkt in het Kaderbesluit 2022 waar PS in juli over besluit.

Inzet extra personeel

De aanpassing van het Handelingskader voor realisatie van het NNN heeft flinke personele consequenties. In totaal gaat het om ca. 12 fte extra t.b.v. de NNN-uitvoeringsprogramma's, grondzaken en de beleidsmatige aansturing. Daarnaast wordt voor het huidige NNN-programma al ca. 4 fte ingehuurd ten laste van materieel budget. Het voorstel is om deze capaciteit in dienst te nemen van PZH en niet in te huren. De motivering hierbij is dat het gaat om een langlopend programma, borgen van continuïteit t.b.v. de realisatiekracht, vasthouden van kennis en de lagere kosten t.o.v. inhuur. Deze arbeidscapaciteitsbehoefte is aangemeld voor de VJN 2021/Kaderbesluit 2022. De extra kosten worden gedekt uit het Programma Natuur en het huidige

budget voor het NNN-programma. Aandachtspunt is dat het besluit voor aanpassing van de realisatiestrategie voor het NNN 1:1 samenhangt met het besluit over de arbeidscapaciteitsbehoefte via de VJN/Kaderbesluit.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 0,-

Programma : 1. Groen, Waterrijk en Schoon

Dekking : Ambitie 5 'Versterken Natuur'

Financiële risico's : Voor het huidige NNN-programma is voldoende dekking in de groene reserves bedoeld voor NNN en de toekomstige verwachte opbrengsten grond voor grond. De meerkosten voor het aanpassen van het Handelingskader kunnen worden gedekt uit het Programma Natuur, waarvoor het Rijk tot 2030 financiële compensatie geeft. Op basis van de huidige verwachtingen zullen de incidentele meerkosten uitkomen op €34 mln. De meerkosten voor het verhogen van de beheervergoeding natuur bedraagt €16 mln tot en met 2030, deze worden gedekt uit het Programma Natuur. Er zullen geen extra provinciale middelen nodig zijn. Net zoals in de vorige realisatiestrategie zitten er een aantal financiële risico's in het programma.

Juridisch kader

Dit besluit heeft zelf geen rechtsgevolgen.

- Voor de aanpassing van de subsidieregelingen worden afzonderlijke besluiten voorbereid.
- Voor het verleggen van de bevoegdheid van PS naar GS voor grenswijzigingen in de NNN zal op een later moment de Omgevingsverordening gewijzigd worden.

Met dit besluit wordt de wijziging aangekondigd en wordt bij PS getoetst of de wijziging van de Omgevingsverordening opportuun is.

2 Voorafgaande besluitvorming

In 2013 is het versterken van natuur middels de aanleg van het NatuurNetwerk Nederland (NNN) gedecentraliseerd naar de provincies. De decentralisatie-afspraken zijn vastgelegd in het Natuurpact (2013). De afspraken uit het Natuurpact komen onder andere voort uit verplichtingen naar Europa voor de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het NNN moet voor eind 2027 compleet ingericht zijn. Deze verplichting is in de provincie Zuid-Holland ook vastgelegd in het coalitieakkoord 2019-2023: *'We willen de doelen behalen van het Natuurpact uit 2013 (...)*

In 2018 hebben Provinciale Staten in het Kaderbesluit Groen (PZH-2018-646434132) besloten om:

- gefaseerde uitvoering van het NNN los te laten;
- middelen ter beschikking te stellen voor de realisatie van de 'strategische reservering';
- de subsidie te verhogen voor de ecologische verbindingen (exclusief prioriteit 3);
- De middelen voor realisatie van de prioriteit 3-verbindingen voorlopig nog niet beschikbaar te stellen en deze op te nemen in de risicoreservering.

Er werd vastgelegd dat de provincie het voortouw neemt om het gebiedsproces te starten voor de projecten waarvoor nog geen externe initiatiefnemer is en in het uiterste geval een trekkersrol neemt bij de realisatie van de restantopgave NNN.

De wijzigingen in het kaderbesluit Groen in 2018 hebben weliswaar geleid tot een actievere inzet van de provincie bij het opstarten van gebiedsprocessen maar geven nog geen garantie voor tijdige realisatie van de NNN-hectares.

3 Proces

Het besluitvormingsproces over de voorgestelde aanpassing van de realisatiestrategie is als volgt:

Maart 2021: technische Briefing PS (24 maart)

April 2021: procedurevergadering KNM

Juni 2021: inhoudelijke bespreken in commissie KNM

Juli 2021 : besluit PS Kadernota 2022

- De wijziging van de subsidieregelingen waartoe GS bevoegd is, kunnen allen dit jaar nog doorgevoerd worden. Deze zullen allen in aparte besluiten worden voorgelegd aan GS.
- De procedure voor het verleggen van de bevoegdheid voor grenswijzigingen van PS naar GS sluit bij voorkeur aan op de nieuwe Omgevingswet. Wanneer deze echter nog verder uitgesteld wordt, kan PS besluiten om bij de eerstvolgende wijziging van de Omgevingsverordening (9 juli 2021) de wijziging van bevoegdheid vooruitlopend op de nieuwe omgevingswet al vast te leggen in de Omgevingsverordening.

4 Participatie en rolneming

Uitgangspunt bij het NNN is een maatschappelijke verankering van natuurontwikkeling en – behoud. Samenwerking met grondeigenaren, terreinbeherende organisaties, andere natuurorganisaties, omgeving en andere betrokken overheden is daarmee een van de pijlers in de werkwijze. In de periode voorafgaand aan dit voorstel voor aanpassing van het handelingskader van de realisatiestrategie heeft intensief overleg ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de natuur- en milieuorganisaties (TBO's , Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland, Nationaal Park Hollandse Duinen (in oprichting), Nationaal Park Hollandse Delta (in oprichting), IVN) en (vertegenwoordigers van) grondeigenaren (LTO en Boeren natuur, Federatie Particulier Grondbezit).

5 Communicatiestrategie

Ook in het vervolgproces, na goedkeuring van de aanpassing van het handelingskader, gaan we het inzetten van dit instrumentarium verder afstemmen met de externe partners. Per gebied zal, samen met de gebiedspartners, het meest geschikte instrument of instrumenten voor dat gebied uit de instrumentenkoffer worden gekozen.